

Rendalen kommune

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 19/1359-4

Saksbehandler: Mari Holien

POLITISK ORGANISERING ETTER NY KOMMUNELOV

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
63/19	Formannskapet	29.08.2019
34/19	Kommunestyret	13.09.2019

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Politisk organisering endres ved at Komité 1 blir Utvalg 1 og Komité 2 endres til Utvalg 2, begge med innstillingsrett til kommunestyret, med virkning fra kommende kommunestyreperiode
2. Det velges et Ungdomsråd
3. Følgende reglement revideres iht lov og de endringer som gjøres i denne saken:
 - a. Politisk delegeringsreglement
 - b. Reglement for saksbehandling i politiske organ
 - c. Reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår

Kortversjon av saken:

Ny [kommunelov](#), i kraft fra og med det konstituerende møtet i det nye kommunestyret for valgperioden 2019-2023, medfører bl.a. at den politiske organiseringen må tilpasses denne. Dette omfatter de to faste komitéene, som foreslås endret til Utvalg med innstillingsrett, samt at Ungdomsrådet nå også blir lovfestet.

Vedlegg:

1. Informasjon om den nye kommuneloven
2. Forskrift om overgangsbestemmelser til ny kommunelov
3. Veileder om ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser til ny kommunelov
4. Rundskriv om konstituerende møte i kommunestyre og fylkesting – rettleiing om val til folkevalde organ med meir

Bakgrunn for saken:

Organiseringen med to faste komiteer har vært fungerende siden 2011 etter at det i kommunestyret 24.2.2011 i sak 6/11 ble vedtatt en modell for politisk styring i Rendalen kommune der man har kommunestyre, formannskap og to faste komitéer. Utgangspunktet for å endre politisk organisering den gang var et ønske om å vitalisere kommunepolitikken. Hensikten var at politikerne skulle få en mer proaktiv rolle, og en mer interessant jobb i lokaldemokratiet ved at kommunestyrets medlemmer ble sterkere aktivisert i styringsfunksjonen i kommunen og mindre i enkeltsaker. Ordningen ble evaluert i sak 28/14 i kommunestyret 26.6.2014.

De faste komitéene har utredet saker som de ble tildelt, der ordfører, i samråd med rådmann og evt. formannskap, utformet mandat og avgrenset sakens omfang. Komiteene har ikke myndighet til å avgjøre enkeltsaker, men har innstillingsrett til kommunestyret.

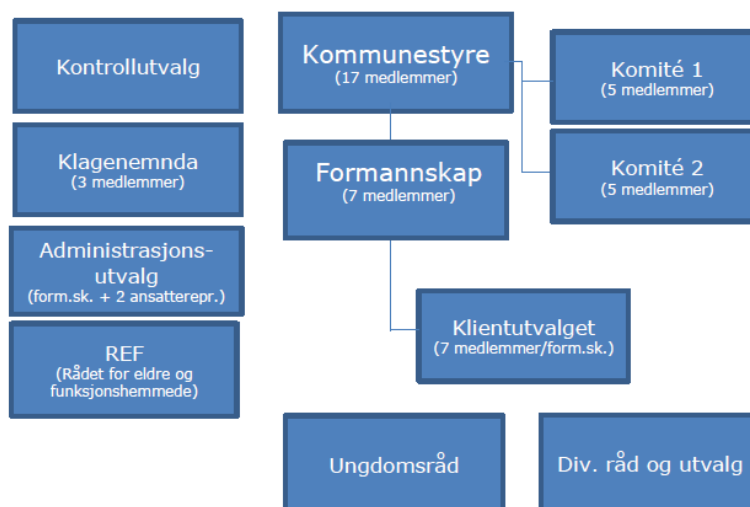
Ny kommunelov, som trer i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret ved oppstart av valgperioden 2019-2023, medfører en del endringer som gjør at en del lokale regelverk må settes i samsvar med de nye bestemmelsene i loven. Den har enkelte overgangsordninger, samt at økonomibestemmelsene skal virke fra 1.1.2020, og internkontrollbestemmelsene noe senere.

Rådmannens vurdering:

Endringer i politisk organisering er i utgangspunktet en prosess politikere selv må ta del i, utfra hva som er ønsket styringsmodell. I tiden som er gått siden forrige organiseringsendring har samfunnet endret seg. Den demografiske utviklingen i kombinasjon med endrede rammebetingelser og større krav til kvalitet, utfordrer kommunens evne til å levere gode tjenester. Det samme kan sies om den geografiske spredningen vi har av bosetting, og bygningsmasse tilpasset et historisk større befolkningsgrunnlag enn hva vi har i dag. I tillegg kommer endringer i samhandling og arbeidsmåter. Ikke bare utviklingen av det politiske lederskapet og samspillet med det administrative lederskapet som har hatt fokus i perioden, men også politikernes evne til samspill og samskaping utfordres. Med samskaping menes det her viljen og evnen til å mobilisere og stimulere aktiviteten med innbyggerne, næringslivet og det frivillige i kommunen, og videreutvikle samspillet med administrativ ledelse, innbyggere, brukere, lag og foreninger og næringslivet. Den norske velferdsstatsmodellen er under press, og vi må utvikle nye og nyttige løsninger. Å lykkes med det handler ikke bare om å finne rett vei til nye løsninger, men like mye om å finne noen å gå sammen med. Eksempler på dette er f.eks «Opplev Rendalen» og reetablering av Frivilligsentral.

De seneste årene har medbestemmelse, brukerinvolvering og samskaping vært nevnt i utallige policydokumenter, strategiplaner og i politiske taler, både fra nasjonale og lokale talestoler. Medborgerskap og medborgerdialog blir sentrale perspektiver i årene som kommer når disse begrepene fra 2020 innføres som en del av den generelle delen av lærerplanen (omtales ofte som «skolens grunnlov») i norsk skole og dermed skal prege alt skolen driver med. Hvordan, og med hvilke verktøy, kan vi styrke samhandling, samskaping og samstyring i Rendalen kommune er et spørsmål det kan være aktuelt å jobbe videre med. (*ref KS og Kommune 3.0*). Dette vil kreve en større prosess der det ses på de utfordringene Rendalen kommune har, hva som skal kjennetegne et godt lokaldemokrati og prioritering av hvilke oppgaver Rendalssamfunnet har behov for at politikken tar tak i.

I denne saken har Rådmannen derfor nå sett på hvilke endringer Rendalen kommune minimum må gjøre for å samsvare med ny kommunelov.

Nåværende politisk organisering:

Stortinget vedtok den nye kommuneloven i mars 2018, og mesteparten trer i kraft fra og med det konstituerende møtet i det nye kommunestyret høsten 2019. Den nye formålsparagrafen understreker det lokale demokrati og selvstyre, og at kommunen skal drive samfunnsutvikling, tjenesteyting og myndighetsutøvelse på en effektiv, tillitsskapende og bærekraftig måte.

Den nye kommuneloven gir kommunene stor organisasjonsfrihet, men skal også sikre en del demokratiske prinsipper. I dette ligger det at det er en del organer som en kommune skal ha:

- Kommunestyre
- Formannskap
- Kontrollutvalg
- Administrasjonsutvalg (kan erstattes av en annen ordning etter avtale med de ansatte)
- Klageorgan
- Eldreråd
- Råd for personer med funksjonsnedsettelse
- Ungdomsråd

Ut over dette er det stor frihet til å organisere kommunen politisk slik man ønsker det med utvalg, kommunestyrekomiteer, kommunedelsutvalg, lokalutvalg, styre for institusjoner, brukerråd, etc. Ny kommunelov skiller nå mellom «Folkevalgte organer» (§5-1) og «Andre kommunale organer» (§5-2). Felles for begge er at de er å anse som kommunale organer. Dette betyr at alle saksbehandlingsregler gjelder for organene; at organene skal ha et reglement, og at saksbehandlingsregler, offentliggjøring, regler for godtgjøring og bekjentgjøring av møte også gjelder for alle organer.

To ulike typer organer – men samme regler gjelder for begge!

Folkevalgte organer (§ 5-1)

- a) kommunestyre og fylkesting
- b) formannskap og fylkesutvalg
- c) kommuneråd og fylkesråd
- d) utvalg, inkludert kommunedelsutvalg og kontrollutvalg
- e) arbeidsutvalg
- f) felles, folkevalgt nemnd i vertskommunesamarbeid
- g) kommunestyre- og fylkestingskomiteer
- h) styret for deler av den kommunale eller fylkeskommunale virksomheten i parlamentarisk styrte kommuner eller fylkeskommuner
- i) representantskap og andre styringsorganer for et interkommunalt politisk råd
- j) representantskap for et kommunalt oppgavefellesskap
- k) et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ hjemlet i særlov

Andre kommunale organer (§ 5-2)

- a) partssammensatte utvalg
- b) styret for en institusjon
- c) underordnede styringsorganer for et kommunalt oppgavefellesskap
- d) styret for et kommunalt eller fylkeskommunalt foretak
- e) eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom

Ny kommunelov slår fast at etter valget 2019 skal benevnelsen «utvalg» erstatte faste utvalg, hovedutvalg og komiteer. Dette betyr at Rendalen må endre dagens to faste komitéer til utvalg. De nye utvalgene kan fortsatt være varige eller tidsbegrensede som tidligere. De kan være besluttsende utvalg (med myndighet), utvalg med innstillingsrett eller bare rådgivende/saksforberedende utvalg til kommunestyret. Det kan opprettes arbeidsutvalg for alle utvalg, herunder også for formannskapet.

Bakgrunnen for dagens politiske organisering var en målsetting om å sørge for å gi kommunestyret anledning til å kunne konsentrere seg om de viktige og prinsipielle sakene, og ivareta helhetsperspektivet bedre og redusere sektortenkningen. I tillegg legge til rette for politiske arenaer der beslutninger fremkommer etter involvering og deltakelse. Rådmannen foreslår derfor at den politiske modellen i hovedsak videreføres, men at komitéene erstattes med utvalg. Utvalgene får innstillingsrett, og hvert utvalg får 5 medlemmer som i dag.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø:

Ikke vurdert.

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Politisk organisering endres ved at Komité 1 blir Utvalg 1 og Komité 2 endres til Utvalg 2, begge med innstillingsrett til kommunestyret, med virkning fra kommende kommunestyreperiode
2. Det velges et Ungdomsråd
3. Følgende reglement revideres iht lov og de endringer som gjøres i denne saken:
 - a. Politisk delegeringsreglement
 - b. Reglement for saksbehandling i politiske organ
 - c. Reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår

Behandling i Formannskapet 29.08.2019:

Rådmannens forslag enstemmig vedtatt, som innstilling overfor kommunestyret.

Innstilling i Formannskapet 29.08.2019:

1. Politisk organisering endres ved at Komité 1 blir Utvalg 1 og Komité 2 endres til Utvalg 2, begge med innstillingsrett til kommunestyret, med virkning fra kommende kommunestyreperiode
2. Det velges et Ungdomsråd
3. Følgende reglement revideres iht lov og de endringer som gjøres i denne saken:
 - a. Politisk delegeringsreglement
 - b. Reglement for saksbehandling i politiske organ
 - c. Reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår

Behandling i Kommunestyret 13.09.2019:

Formannskapetets innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret 13.09.2019:

1. Politisk organisering endres ved at Komité 1 blir Utvalg 1 og Komité 2 endres til Utvalg 2, begge med innstillingsrett til kommunestyret, med virkning fra kommende kommunestyreperiode.
2. Det velges et Ungdomsråd.
3. Følgende reglement revideres iht lov og de endringer som gjøres i denne saken:
 - a. Politisk delegeringsreglement.
 - b. Reglement for saksbehandling i politiske organ.
 - c. Reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår.